

Jak napsat recenzi

(výstava, kniha)

Základní osnova recenze

- 1. popis
- 2. Analýza
- 3. Zhodnocení

Příprava recenze

- Základní otázky:
- Co potřebuje vědět můj čtenář?
- O čem chci čtenáře přesvědčit?
- Jaký mám názor na výstavu?

Název

- Recenze výstavy: Barbara Probst
- Recenze výstavy Celník Douanier Rousseau – Malířův ztracený ráj
- Nenechte si ujít! Výstava módního fotografa Roberta Vana
- Ve Veletržáku je vskutku na co koukat!
- Ako čítať výstavu Ako čítať temnotu?
- Ideologické aparáty utváření člověka

Úvod

- Jméno umělce a výstavy
- ustavení tónu recenze

Selfie, appka, messenger a oči Evy Rybářové - autor René Crha

Musím se přiznat. Nevím, proč se výstava Evy Rybářové jmenuje Kurt Hermes (?). Svůj poeticky laděný virtuální svět „selfíček“ a smyšlených „appek“ nám pod tímto názvem představuje ve Fait Gallery PREVIEW ve spolupráci s (tentokrát) kurátorkou Katarínou Hládekovou.

Informace o umělci, rozvedení tématu a načrtnutí hlavní teze

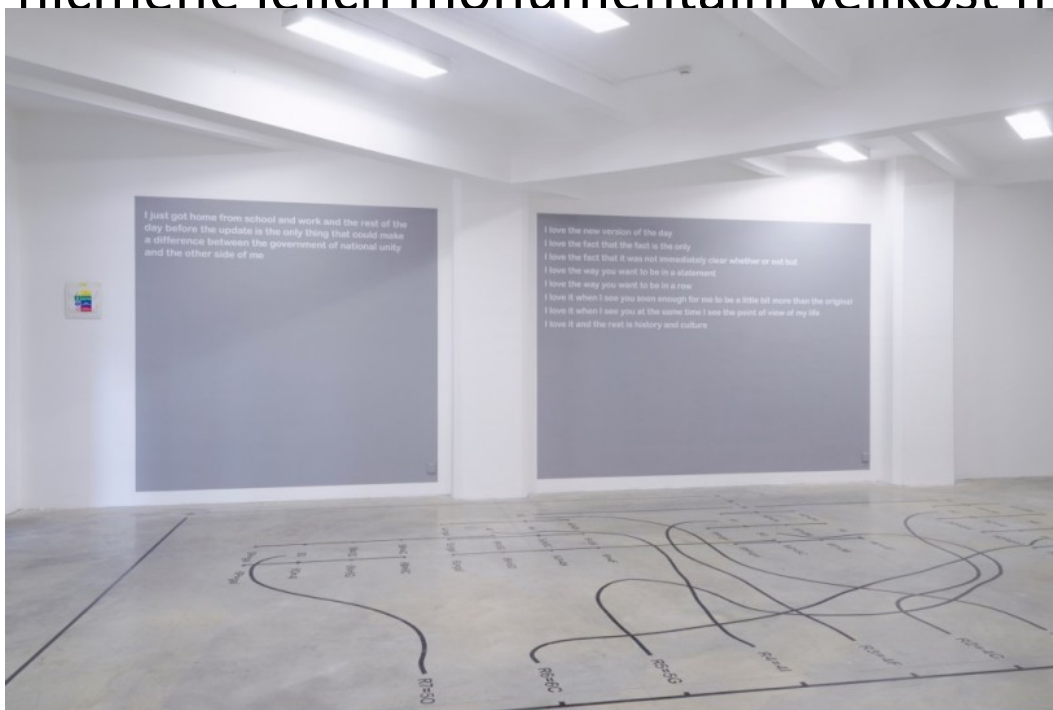
- případně zasazení do kontextu předchozích výstav
- Projekt studentky Ateliéru fotografie na VŠUP, který byl vybrán v rámci open callu vyhlášeného pro rok 2016, lze vnímat v několika rovinách: technické, vizuální či výtvarně poetické. Jeho základním východiskem je správné pochopení principu vzniku selfie. To vzniklo mimo jiné i proto, abychom se nemuseli při pořizování tohoto typu autoportrétů dívat do zrcadla a mohli se – jako v zrcadle – vidět rovnou na displeji telefonu. Otázku, do jaké míry jsou oči zrcadlem duše, nechám nezodpovězenou. Autorka využila tohoto básnického obratu k vytvoření fiktivních aplikací, které umožňují propojení jejího virtuálního světa s tím výtvarným. Parametry těchto smyšlených programů slouží především k usnadnění komunikace mezi díly. Ta vnímám jako velice osobní.

Prostor výstavy a způsob vystavení děl

- U vstupu do galerie si nezapomeňte vzít katalog s doprovodným textem. Rozložte si jej. Schéma, které v něm objevíte, představuje způsob, jakým by mohla fungovat mobilní aplikace, která by sloužila k úpravě selfie. Pomocí té bychom mohli vytvářet koláže, přičemž Eva Rybářová se zaměřila hlavně na korekci pohledu. Pracuje s ním například tak, že dříve nafocené pár očí vloží do nově pořízené fotky. Svoje vlastní verze takto upravených autoportrétů prezentuje ve formě fotografií pod plexisklem. Ty jsou skvěle seřazeny do oblouku, který vstupuje do prostoru galerie. Další součástí projektu pracuje s messengerem. Za jeho pomoci vytvořila na stěnách texty, které jsem částečně chápal jako tímto programem automaticky vytvořenou poezii. Na podlaze nalepený systém křivek, čar, písmen a čísel máme vnímat spíše jako náznak smysluplného plánu sloužícího k práci s nějakou aplikací. Jako systematický nám má však pouze připadat.

Popsat nedostatky

- Texty umístěné na stěnách galerie se z mého pohledu dají chápat ve dvou úrovních. Jednak s nimi autorka pracuje jako se součástí své osobní virtuální komunikace, mimo to jsem jim ale rozuměl také jako programem vytvořeným doprovodným básním k vystaveným fotkám. Jejich obsah pomáhá navodit celkovou intimní atmosféru. Nemohu si ovšem odpustit svoji výtku k velikosti a způsobu prezentování těchto vět a slovních spojení, která jemně dotvářejí náladu prezentovaného projektu. Možná je to podružné, nicméně jejich monumentální velikost mi nepřišla adekvátní.

Popsat pozitivní aspekty

- Zásadním je mimo technické vnímání projektu i to vizuální. Popravdě, oči Evy Rybářové, které můžete vidět na fotografiích, mě okouzly. Jsou tajemné, romantické a zasněné. Koláže na mne působily, přes svůj mystický výraz, jako obsah jejího deníku. Pomocí smyšlené „appky“ mi odhalila svůj osobní svět, který je mobilními programy ovlivněn. Provokovalo mě jedno z plexiskel, kde jsou vyřezané oči. Laškoval jsem s myšlenkou, že si za něj stoupnu a skrz průhledný otvor se podívám a snad i vyfotím. (Nakonec jsem to ale neudělal – nebyl jsem si jistý, zdali smím.)

Závěr - shrnutí hlavní teze o výstavě,

- Výstavu jsem přes některé moje pedantské výtky dokázal vnímat jako velmi poetickou. Zcela zásadní je přitom tvůrčí práce se smyšlenými programy – v první chvíli jsem měl tendenci zkoumat především funkce jednotlivých „appek“. To se ovšem ukázalo jako nepodstatné. Je lepší je vnímat pouze jako naznačené. Trochu mi chybí kritický pohled na „svět selfíček, appek, messengerů“, jak vypovídají o naší identitě, jsem nezjistil. Možná jsou odpovědi někde skryty, možná jsou individuální.

Tipy pro psaní recenze výstavy

1. materiály o výstavě a umělci
2. nejprve na sebe nechte působit všechna díla
3. zaznamenávání dojmů a myšlenek
4. Vytvoření vizuálního inventáře výstavy
5. rozhovor - získání dodatečných informací
6. přečíst si jiné recenze
7. přizpůsobit jazyk recenze specifickému publiku
8. zpestření recenze něčím zajímavým - osobní zážitek

Knižní recenze

- Kdo čte recenze a co od nich očekává?
- 1. Problematika recenzovaného díla
- 2. Jak autor přistupuje k dané problematice
- 3. Osobnost autora knihy

Informační recenze - osnova

- Základní bibliografické údaje
- Informace o autorovi
- Stručná informace o obsahu a základní struktuře knihy
- Koncepce díla
- Informace o metodologických kvalitách díla
- Informace o formální a typografické úpravě díla
- Závěr - pro koho je kniha určena

Analyticko-kritická recenze - charakteristiky

- schopnost nahlédnout knihu v širších interdisciplinárních souvislostech
- důkladná analýza myšlenkového přínosu díla
- kriticky zhodnotit místo, které zaujímá recenzovaný spis v dosavadní autorově tvorbě
- jaký má kniha přínos pro daný obor

Odborný styl

- ztotožnění se systémem řeči dané komunity:

“Režim řeči je systém zkratek, které určité skupiny lidí přijímají jako shrnutí určitých jevů. Režim řeči stanovuje s větší či menší přísností, jaké zkratky je třeba používat, aby promluva byla uznána příslušnou mocenskou koalicí jako důkaz, že rozumíme tomu, o čem hovoříme. Vědci mají velmi přísný režim řeči.”

Bělohradský, Václav. Režim řeči. Nové knihy, 1998, č. 1/2.

Tipy pro psaní knižní recenze

- Nejprve přečíst knihu jako čtenář, podruhé číst knihu kriticky
- Správnost faktografických údajů
- Srovnání s jinými knihami
- První náčrt recenze
- Přečtení jiných recenzí